

COSTUL DE PRODUCȚIE – FACTOR PRINCIPAL ÎN CREȘTEREA COMPETITIVITĂȚII PRODUCȚIEI

A. Deliu,
Univetsitatea Tehnică a Moldovei

Economia oricărei țări se manifestă prin totalitatea ramurilor și activităților economice desfășurate în aspect tehnologic și social-economic, volumul de activitate ale căror diferă, în dependență de utilitatea lor în viața și activitatea oamenilor și/sau a societății. Manifestarea acestor sectoare în cadrul oricărei economii este argumentată de faptul că anume ele oferă sau se ocupă de producerea tuturor sau majorității bunurilor economice (bunurilor materiale și diverselor servicii), necesare satisfacerii diferitelor nevoi individuale și/sau sociale, privind realizarea anumitor interese economice.

Dar, trebuie de menționat că desfășurarea activităților economice numai prin prisma aspectului utilității nu este momentul principal, mai cu seamă în condițiile economiei de piață. Totuși scopul principal este obținerea profiturilor, dar prin satisfacerea cerințelor, preferințelor consumatorilor în baza producției oferite în dependență de cerere și ofertă.

Însă, atingerea acestor direcții principale pentru orice agent economic, impune efectuarea unor eforturi enorme, ce se redau prin factorii de producție, utilizați în procesul desfășurării activității economice a unității. Deci, orice producție presupune anumite cheltuieli, căreia i se atribuie un anumit cost, ce dezvăluit în esență economică și presupune suma de cheltuieli a factorilor de producție sau a resurselor economice.

Din cele expuse, reese că fără suportarea acestor cheltuieli; fără atragerea, combinarea și utilizarea resurselor productive, nici o activitate de producție nu poate fi numai că concepută, dar nici dezvoltată. Dar, iarăși nu acest moment este de bază, principalul este că, având în vedere că orice rezultat al producției este utilizat de om, este pentru oameni, deoarece anume consumul, prin satisfacerea unor multiple nevoi, îi permite existența și dezvoltarea lui; manifestarea lui ca o ființă socială și rațională, activitățile economice au șanse obiective de funcționat.

De aici rezultă, că pentru ca omul să-și acopere cât mai bine și deplin cerințele, exercitarea activităților economice vor avea un caracter subiectiv.

Dar trebuie de menționat că latura obiectivă a manifestării activităților economice se redă prin tipurile de activități ce se practică în economie (vezi

tabelul 1 și 2), pe când latura subiectivă – prin cantitatea și calitatea lor.

Tabelul 1. Ponderea principalelor tipuri de activități în crearea produsului intern brut a RM.

Indicatorii	Anii						
	1995	1998	2001	2002	2003	2004	2005
Produsul intern brut, total	100	100	100	100	100	100	100
din care:							
Valoarea adăugată brută, total	89	85	88	87,3	85,2	85,9	83,6
din care:							
Agricultură	29	25,8	22,4	21,0	18,3	17,6	14,2
Industrie, total	25	16,7	18,7	17,3	17,6	17,1	17,0
din care:							
- Industria prelucrătoare	23	14	15,8	14,9	15,4	14,5	14,5
Construcții	4	3,2	3,1	3,0	2,9	3,4	3,5
Comerț	8	10,3	12,0	11,1	10,8	10,6	10,6
Transporturi	5	7,3	10,4	10,0	10,8	11,8	12,1
Alte activități	20	26,1	23,6	26,9	27,1	27,7	28,2

Tabelul 2. Structura producției industriei alimentare în volumul producției industriale totale a RM (producția industrială totală - 100%)

Indicatorii	Anii						
	1995	1998	2001	2002	2003	2004	2005
Industria alimentară, %	56,6	50,0	54,5	55,6	56,4	54,2	52,9
din care:							
- Industria alimentară și a băuturilor, %	52,8	45,9	49,3	52,4	53,6	51,7	50,8
- Industria de prelucrare a cămii	6,1	3,5	3,5	4,0	3,9	3,6	3,2
- Industria de prelucrare a fructelor și legumelor	6,7	5,0	4,2	3,6	4,9	3,2	3,4
- Fabricarea uleiurilor și grăsimilor vegetale și animale	1,3	0,7	2,1	3,0	3,1	3,0	3,4
- Fabricarea produselor lactate	3,7	3,1	4,0	3,9	3,5	3,8	3,6
- Fabricarea produselor de morărit	4,3	4,5	1,6	1,4	1,2	0,6	0,4
- Fabricarea produselor de panificație	5,4	5,0	4,6	4,0	3,6	4,2	3,4
- Fabricarea zahărului	6,5	3,8	4,3	4,6	2,5	2,5	3,3
- Fabricarea vinului	10,8	15,0	19,7	21,9	21,2	20,6	20,0
- Fabricarea de produse zaharoase de cofetărie	-	1,2	1,2	1,5	1,5	1,4	1,4
- Fabricarea băuturilor alcoolice distilate	-	1,5	1,1	0,9	3,9	4,2	4,0
- Fabricarea berii	-	1,1	1,6	2,0	2,1	2,4	2,4
- Fabricarea apei minerale și a băuturilor răcoritoare	-	0,5	0,6	0,7	0,8	0,8	0,9
- Fabricarea nutrețurilor gata pentru animale	-	0,6	0,2	0,2	0,1	0,1	0,1
- Fabricarea produselor din tutun, %	3,8	4,1	5,2	3,2	2,8	2,5	2,1

Studiul comparat și structural expus în tabelul 1 și 2, ne permite să urmărim locul și rolul diferitor tipuri de activități în economia națională, ce și impune necesitatea dezvoltării și extinderii lor, în măsura utilității. Urmărind evoluția lor pe perioada 1995-2005, se observă o modificare esențială în structura economiei. Și după cum observăm, se urmăresc devieri atât de la un tip de activitate la alta, cât la una și aceeași activitate numai că de la o perioadă la alta. Schimbările legate nemijlocit de tipurile de activitate desfășurate, sînt respectiv vizate de posibilitatea mobilității factorilor de producție, moment ce este urmărit numai în economia de piață și un alt factor este că modificarea acestor activități este posibilă și respectiv urmărită, deoarece în economia de piață consumatorul este în prioritate, și anume el dirijează ce și cum să se producă.

Însă cum nu vrem să fim optimiști, modificarea tipurilor de activități este afectată pe lîngă cele menționate mai sus și de modul exercitării lor, din partea însăși a agenților economici, mai cu seamă că pe lîngă acea că clientul dictează ce și cum să se producă, El singur trebuie să răspundă la întrebările CE? și CUM să producă?. Ne analizînd, ne chibzuind, ne calculînd, agitat și ajatat că cineva vrea de la el ceva și de la care el, respectiv, va cîștiga ceva, acționează spontan și eșecul i-a fost asigurat.

Dar nu asta ne dorim, nu în așa mod trebuie să fie efectuat, faptul că desfășurarea activităților economice trebuie să parcurgă într-o manieră eficientă și eficientă, deoarece numai în așa formă va crește competitivitatea producției, iarăși deoarece consumatorul își primește bunul dorit (la calitate înaltă și preț favorabil și competitiv), iar producătorul își primește cîștigul așteptat și își valorifică numele, ce-i asigură stabilitate și siguranță pe piață, atât internă, cât și externă.

Atingerea obiectivului final (obținerea cîștigul așteptat) prin oferirea unui preț de realizare competitiv la bunurile oferite în funcție de cerere, este în dependență deplină de nivelul eforturilor suportate, deoarece cu cît consumul de resurse este mai mic, cu atât efectul economic este mai mare. Deci, maximizarea efectelor (profiturilor) poate fi obținută numai prin minimizarea consumurilor de resurse productive (costului de producție) și respectiv, poate fi primit ca unul din indicatorii determinanți ai activității întreprinderii, ce nemijlocit influențează rezultatele financiare, deoarece anume de la nivelul cheltuielilor de producție, depinde nivelul profitabilității întreprinderii.

Deaceia, determinarea costului de producție este necesară fiecărei întreprinderi, deoarece permite de a prognoza, în ce măsură este eficientă activitatea economică a întreprinderii, de a determina rezultatele

anticipate, și, în final, permite soluționarea problemei privind perpetuarea întreprinderii.

Utilizarea rațională a resurselor permite oricărui producător, prin aceeași cantitate de resurse materiale și umane să producă mai multă producție sau același volum de producție cu cheltuieli mai mici și în același timp mai ample să satisfacă cerințele consumatorilor (prețuri diminuate) și să-și realizeze interesele sale (profituri maximizate). În așa fel, reducerea costului de producție constituie unul din principalii orientiri de creștere a eficienței economice a activității întreprinderii, reducerea sistematică a lui reflectă intensitatea dezvoltării tehnice a întreprinderii, creșterea productivității muncii. Trebuie de menționat că, minimizarea costului de producție se redă prin reducerea cheltuielilor la unitate de efect util sau prin realizarea unui cost minim la unitate de rezultat.

Urmărind esența și necesitatea determinării costului de producție s-a urmărit concomitent și importanța reducerii lui.

În scopul reducerii costului de producție se poate de condus către următoarele căi de reducere: -procurarea factorilor de producție necesari cu prețuri cît mai mici; -utilizarea rațională a materiei prime și a materialelor, prin urmărirea normelor de consum; -reducerea cheltuielilor privind salarizarea pe unitate de produs, prin creșterea mai rapidă a productivității față de salarii; - reducerea stocurilor; -diminuarea cheltuielilor de exploatare a utilajului; -economii la cheltuieli de dezvoltare; -reducerea cheltuielilor comerciale; -reducerea cheltuielilor administrative; -perfecționarea, reactualizarea tehnologiilor de fabricare; -utilizarea intensivă a capacităților de producție; -planificarea costului de producție și elaborarea bugetului de cheltuieli pe anumite perioade de timp; -extinderea activităților economice; -creșterea productivității muncii; -creșterea calității producției; -implimentarea managementului costurilor.

Soluționarea permanentă a acestei probleme, ca diminuarea costurilor, va contribui la desfășurarea activităților economice eficiente și va asigura obținerea unei producții competitive.

Bibliografie

1. *Anuarul Statistic al RM pe anul 2003- 2006.*
2. **Dobrotă N.** *Economie Politică, București, 1997.*
3. **Ciornăi N., Blaj I.** *Economia firmelor contemporane, Editura Prut internațional, 2003.*

Recomandat spre publicare: 12.09.2007